Komód

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	13711
Alkotó:	Criaerd, Antoine
Készítés ideje:	1740 - 1750
Készítés helye:	Párizs
Jelzés:	CRIAER; JME
Anyag:	aranyozott bronz veret; márvány; rózsafa (paliszander); tölgyfa
Technika:	cizellált; rózsafa (paliszander) berakás
Méretek:	magasság: 86 cm szélesség: 145 cm mélység: 60 cm

XIV. Lajos (1661-1715) és XV. Lajos (1723-1755) francia királyok uralkodása és a nevükkel jelzett stílusok között Orléans-i Fülöp régenssége (1715-1723) egyaránt átmenetet képezett. Bár Orléans-i Fülöp uralkodása csak nyolc évig tartott, a *Régence* stílus csaknem a század közepéig nyomon követhető. A Louis XIV. bútorok kissé nehézkes, barokk formája a *Régence* stílusperiódusban könnyedebbé válik, elkezdődik a hajlított, ellentétes állású, homorú és domború vonalak játéka a tárgy felületén, új rendeltetésű bútortípusok és új formák jelennek meg. A mindennapi használati tárgyakat faragó asztalosok (*menuisier*) mellett egyre fontosabb feladatot kapnak a magas művészi nívójú, gazdagon berakott, veretekkel díszített bútorokat elállító asztalosok (*ébéniste*). Utóbbiaknak csak egy része francia, sok köztük a flamand, holland, Rajna-vidéki német származású mester.

Flamand származású volt a Párizsban 1720-1774 között működő Criaerd (Criard) műasztalos család is, amelynek egyik tagja készítette az itt bemutatott, CRIAER mesterjeggyel jelzett komódot, melyen a párizsi asztalos céh tagjai által 1742-től kezdődően kötelezően használt JME (*Jurée Maîtres Ébénistes*) jelzés is megtalálható. A komód feltehetően a műasztalos família legnevesebb tagja, Mathieu Criaerd (1689-1776) testvérének, az 1720-1750 között működő Antoine Criaerd-nek (1695-?) a műve.

Az alacsonylábú, háromfiókos komód felépítésében még a *Régence*-ra emlékeztető darab, ugyanakkor díszítési módja már kifejezetten rokokó stílusú, fiók-homloklapjait ugyanis kagylós bronzveretekkel egységes keretbe fogták, amelyben tükörképszerűen elrendezett, rakott művű virágos, leveles indák jelennek meg. Ugyanezek a rózsafa virágindák a szintén domborúan ívelő oldallapokat is kitöltik.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 84. (Vadászi Erzsébet)
- Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Bútorművészet a gótikától a biedermeierig*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - 81, (Nr. 6.)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 52.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.8. (Vadászi Erzsébet)
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 38., 33. kép
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum 1872-1972*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 255.
- Szabolcsi Hedvig: *Francia bútorok a XIV. Lajos stílustól az empire-ig*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1963. - 9.
- Szabolcsi Hedvig: *Az Iparművészeti Múzeum francia bútorgyűjteménye, 1700-1800*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1959. - 11.
- Szerk.: Voit Pál, Csernyánszky Mária: *Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 1896-1946*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1946. - p. 6., 13. (képpel)
- szerző: Layer Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek leíró lajstroma műtörténeti*

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

magyarázatokkal. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1927. - 59.
- Szerk.: Csányi Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményei - az iparművészet rövid történetével*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1926. - Nr. 67.

